

Standpunt KNMvD over paardenmarkten

Samenvatting

De KNMvD is van mening dat paardenmarkten als folkloristisch evenement alleen in stand kunnen blijven mits er door de organisatie strenge eisen worden gesteld aan onder meer het welzijn van de paarden, het voorkomen van de risico's op ziekteverspreiding en de naleving van de wettelijke verplichtingen omtrent identificatie en registratie. Voor wat het welzijn betreft zou op elke paardenmarkt veterinaire toezicht aanwezig moeten zijn, door middel van een erkende paardendierenarts. Ook moeten er door de organisatie in overleg met een dierenarts criteria voor het welzijn van de paarden op de markt opgesteld worden. De KNMvD heeft hiervoor een aantal aanbevelingen opgesteld. Daarnaast moet een goede veterinaire ingangscntrole ziekteverspreiding voorkomen. Controles van de overheid op welzijn, transport en identificatie en registratie blijven echter noodzakelijk. Wanneer paardenmarkten niet kunnen voldoen aan de aanbevelingen, is de KNMvD van mening dat deze paardenmarkten niet plaats mogen vinden. Diergezondheid en -welzijn moeten altijd prioriteit krijgen bij evenementen waar dieren een belangrijk onderdeel van uitmaken.

Aanbevelingen

De KNMvD doet de volgende aanbevelingen met betrekking tot het welzijn van paarden op paardenmarkten:

- Paarden met verwondingen, tekenen van verwaarlozing en/of ziekte en gedragsproblemen worden niet toegelaten
- Paarden die een in Nederland verboden ingreep hebben ondergaan worden niet toegelaten (gecoupeerde staarten)
- Er is beschikking over voldoende vers drinkwater en de paarden krijgen elke 2 uur drinkwater aangeboden. Afhankelijk van de weersomstandigheden moet de frequentie aangepast worden
- Er is voldoende goed hooi beschikbaar voor alle paarden. Dit ruwvoer wordt op een veilige manier aangeboden. Elk paard moet minimaal tweemaal tijdens de aanwezigheid op de markt voldoende ruwvoer aangeboden krijgen, startende direct bij aankomst op de markt.
- De paarden staan op een geschikte ondergrond (niet glad of nat)
- De paarden mogen niet langer dan 6 uur achter elkaar aangebonden staan
- Verkopers moeten voorlichting geven aan potentiële kopers over de consequenties van het houden van een paard
- De afstand tussen publiek en paarden moet zodanig zijn dat ongelukken voorkomen worden
- De organisatie van paardenmarkten stelt verzorgers aan die herkenbaar zijn door het dragen van hesjes. Deze verzorgers voorzien de paarden van water en ruwvoer.
- In de vergunning neemt de gemeente op er op de paardenmarkt een erkende paardendierenarts aanwezig is vanaf het moment van aanvoer tot het moment van vertrek van het laatste paard.
- Bij elke paardenmarkt is er minimaal één erkende paardendierenarts en één officiële NVWA dierenarts aanwezig
- Paardenmarkten zouden aan de aanbevelingen moeten voldoen om de paardenmarkt te mogen organiseren

Achtergronden

Inleiding

Al honderden jaren worden er op vele plaatsen in Nederland paardenmarkten gehouden. Er zijn jaarlijks tientallen grotere en kleinere paardenmarkten. Vroeger waren paardenmarkten bij uitstek de plaats om een paard te kopen of te verkopen. Tegenwoordig is een paardenmarkt een folkloristisch evenement waar meer kijkers dan kopers aanwezig zijn. Vaak is er samen met de paardenmarkt een braderie of een kermis georganiseerd.

Probleemstelling

Het welzijn van paarden die op paardenmarkten worden tentoongesteld of verhandeld staat onder druk. Regelmatig worden door NVWA en LID melding gemaakt van misstanden op deze markten. De dieren worden meestal in de nacht of vroege ochtend aangevoerd en uitgeladen. Er is lang niet op alle evenementen een ingangscntrole door een dierenarts. De paarden staan de hele dag individueel aangebonden aan een touw (balie) en met veel dieren dicht op elkaar, tussen het vele publiek met lawaaierige attracties. De ondergrond waarop de dieren staan is vaak niet geschikt. Een ondergrond van asfalt of klinkers wordt bij regen snel glad wat kan leiden tot onveilige situaties voor de dieren en het publiek. Er is niet altijd beschikking over vers drinkwater. Misstanden die regelmatig geconstateerd worden zijn: slechte hoefverzorging, vermagerde dieren, verwondingen en afwijkende gewrichten. Tenslotte worden veel paarden aansluitend op de markt voor langere periode op transport gezet naar slachthuizen in het buitenland, soms onder omstandigheden die het welzijn van deze paarden ernstig schaden. Het is de vraag of deze risico's voor diergezondheid en –welzijn opwegen tegen de voordelen van paardenmarkten. Zeker omdat deze paardenmarkten toch vooral ter vermaak van de mens worden gehouden.

Feiten en cijfers

Op de grootse paardenmarkten in Zuidlaren en Hedel worden tussen de 1500-2000 paarden bijeengebracht en komen tienduizenden bezoekers. Op paardenmarkten worden paarden verhandeld met voornamelijk als bestemming recreatief rijden en slacht. Vooral de paardenmarkt in Hedel heeft een internationaal karakter met kopers en handelaren uit heel Europa.

Wettelijk kader en handhaving

Er zijn geen specifieke wettelijke eisen voor het welzijn van paarden op paardenmarkten. De aanwezigheid van een dierenarts voor bijvoorbeeld de ingangskeuring van aangevoerde paarden is niet verplicht. Vanuit de Wet Dieren gelden uiteraard wel de algemene bepalingen met betrekking tot dierenmishandeling (art. 2.1), intrinsiek waarde van een dier (art. 1.3) en het houden van dieren (art. 2.2). Ook is het verboden dieren tentoon te stellen waarop een verboden ingreep is gedaan (art. 2.16).

Buiten het welzijn zijn er nog een aantal andere wettelijke eisen waarmee men op paardenmarkten te maken heeft. Zo moeten alle paarden in Nederland geïdentificeerd zijn door middel van een microtransponder en een paspoort. Voor wat betreft het transport van paarden gelden in Nederland de regels uit de Europese transportverordeningen. Voor de paarden die na een aankoop geëxporteerd worden moet een gezondheidscertificaat worden opgemaakt door de NVWA.

De NVWA controleert onder andere op de Europese transportverordening (geen zieke of gewonde dieren toegelaten, vervoersdocumenten, vakbekwaamheid chauffeur en eisen vervoersmiddelen) en op I&R (paspoort en chip). In geval van overtredingen worden handhavende maatregelen genomen, bijvoorbeeld het opmaken van een proces verbaal of het in bewaring nemen van paarden. Ook de LID

is vaak aanwezig paardenmarkten en kijkt specifiek naar dierenwelzijn. De LID heeft ook de bevoegdheid om handhavend op te treden in geval van overtredingen.

Alternatieven

Op veel paardenmarkten is de handel secundair aan het folkloristisch evenement. Veel handel vindt tegenwoordig via andere kanalen plaats. Zo speelt internet een steeds grotere rol. Voor de handel in (slacht)paarden is het organiseren van paardenmarkten geen noodzaak meer. Er zijn voldoende andere wegen om een paard aan te bieden voor koop en/of verkoop.

Overwegingen

Dit standpunt beperkt zich tot het dierenwelzijn op paardenmarkten.

Regelmatig worden op paardenmarkten situaties aangetroffen waarbij het welzijn van de paarden in het geding is. Veterinair toezicht is geen vereiste maar er zijn goed georganiseerde paardenmarkten waar wel controle door een dierenarts plaats vindt.

De aankoop van een paard op een markt is vaak een impulsaankoop. Mensen kopen uit emotie een paard zonder een rationele afweging te maken. Een onafhankelijke aankoopkeuring van een dierenarts is niet mogelijk. Bij de aanschaf van een paard zouden potentiële kopers beter na moeten denken over de keuze van een paard en de mogelijkheden om het paard te huisvesten en verzorgen. Een paardenmarkt is voor particuliere kopers zonder kennis van zaken geen geschikte plaats om een paard te kopen.

De gids voor goede praktijken (GVGP) van de Sectorraad Paarden geeft aan dat er vrije toegang tot voldoende schoon drinkwater moet zijn en tweemaal daags ruwvoer moet worden aangeboden. Het continu aanbieden van water en ruwvoer blijkt in de praktijk lastig uitvoerbaar, aangezien handelaren zelf verantwoordelijk zijn voor het verzorgen van hun paarden. Handelaren zijn echter druk met het verkopen van hun waar. Organisaties van paardenmarkten moeten zelf herkenbare verzorgers aanstellen die deze taak op zich nemen. Organisaties van paardenmarkten moeten samen met handelaren kijken hoe zij aan de welzijnseisen kunnen voldoen.

Aangezien de controle van de NVWA-dierenarts zich meer richt op de transportverordening en I&R, zal een onafhankelijk en erkende paardendierenarts de gezondheid en het welzijn van de paarden moeten beoordelen, eventueel in samenwerking met de NVWA en LID. Het betrekken van een erkende paardendierenarts kan worden opgenomen in de vergunning die de gemeente verstrekt. De erkende paardendierenarts, de officiële NVWA dierenarts en de LID moeten samenwerken bij controles op alle paardenmarkten, zodat de controles beter uitgevoerd zullen worden en de dierenarts sterker staat. Druk vanuit handelaren zorgt op dit moment voor het gedogen van misstanden.

Standpunt d.d. 07 - 02 - 2017. Voor persvragen over dit standpunt kunt u contact opnemen met de perscoördinator van de KNMvD, bereikbaar via 06-22996097. Meer informatie over de KNMvD vindt u op www.knmvd.nl.